

TÖRZSKÖNYVEZŐ SZAKTECHNIKUS

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

TÖRZSKÖNYVEZŐ SZAKTECHNIKUS

Feladatok és tevékenységek

A törzskönyvezés elsődleges célja az állattenyésztésben a tenyésztési feltételek biztosítása mellett, hogy az egyes egyedek fajlagos tulajdonságait, genetikai előzményeit nyomon követhessék. A törzskönyv a tudatos szelekció egyik fontos eszköze és dokumentuma. Az állatok hasznosítása az emberi civilizáció kezdetéig nyúlik vissza. Ezt a tevékenységet, más néven domesztikálást, tapasztalati megfigyelések alapján végezték, ahol azt az állatot tenyésztették tovább, amelyiknek volt valamilyen előnyös tulajdonsága. Ez a kitartó következetes munka eredményezte azt, hogy ma nagyon sok célra vannak hasznosítható háziállatok. Az állatokról szóló feljegyzések voltak alapjai az első törzskönyveknek. Ez különösen nagy értékű állatok esetében volt fontos dokumentum, ilyenek voltak, pl.: a lovak, amelyeket az ember igen régtől fogva sokoldalúan hasznosít, pl. háborúban, munkában, közlekedésben, de még akár tápláléknak is. A törzskönyvet ma már hatósági dokumentumnak tekintik. Törzskönyvek kiadását, illetve a törzskönyv vezetését a törvény szabályozza és szükséges részei a mindenkori állattenyésztési munkának.

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

A törzskönyvező szaktechnikus általában állattenyésztő telepeken, más egyéb tenyészeteknél működik. Közreműködik a tenyészállatok szelekciójának meghatározásában, ilyen módon az állatok szaporításában, szaporodás-biológiai problémák feltárásában és megoldásában. A szakszerű és gazdaságos takarmánygazdálkodás elveinek és gyakorlatának kialakításában, a tenyészállatok azonosítását célzó jelölésében.

Közreműködik a tenyésztő szervezeteknél, egyesületeknél, szövetségeknél, vállalkozásoknál, a tenyésztő munka elvi és gyakorlati kérdéseinek megoldásában. Fontos feladata a törzskönyv vezetése, ezzel együtt jár a származási igazolások kiállítása. A nyilvántartásba vétel mellett a jelölést is elvégzi, amely a tenyésztés szempontjából fontos. Részt vesz az állatok küllemi értékelésében, a genetikai összefüggések alapján szaktudását

átadja a tenyésztőnek. A tenyésztési és termelési adatok gyűjtését végzi, ezeket rögzíti, a számítógépes adatok feldolgozását elvégzi és továbbítja és elkészíti a kötelező adminisztrációs jelentéseket.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

A törzskönyvezető szaktechnikus közvetlen kapcsolatba kerül az általa tenyésztett állatokkal, szarvasmarha, sertés, juh, kecske, ló, baromfi fajokra vonatkozóan ismeri az állatok tartásának feltételeit. Kapcsolatba kerül a különböző tápanyagokkal, ismeri azoknak minőségét tápértékben jellemzőit. Szükség szerint közreműködik a törzsállomány állategészségügyi problémáinak megoldásában, állattartáshoz szükséges higiénés eszközök használatában. A dokumentációk elkészítése során vezeti a törzskönyveket, illetve azokat a dokumentumokat, amelyek az adatokat tárolják.

Hol végzi a munkáját?

Munkája az állattartó telepen folyik, ahol szinte valamennyi szabad, illetve zárt munkatér tevékenységének színhelye lehet.

Természetesen munkájának dokumentatív eredményessége érdekében irodai feltételek között is tevékenykedik, esetleg laboratóriumban is végezhet munkát a mintavételek elemzésekor.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?

Munkájában elsődleges kapcsolatai az állattartásban résztvevő munkatársakkal van, de kapcsolatokat kell fenntartania vevőkkel vagy hatóságokkal, akik e munkában érdekeltek. Mivel a törzskönyvezés hatósági feladat is és a döntéseknek adminisztratív következményei vannak, ezért szükség szerint kapcsolatba kerülhet azokkal a közigazgatási, jogszolgáltatási szervezetekkel. Munkakapcsolatban van az állatorvossal és a tenyésztőkkel.

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

A törzskönyvező szaktechnikus közvetlenül kapcsolatba kerül az általa minősített tenyészállatokkal, különböző fizikai igénybevételnek van kitéve. Nyilván a nagyobb testű, nagyobb fizikai erejű állatokkal (lovak, szarvasmarhák, sertések) nagyobb fizikai erővel kell bizonyos tevékenységeket kell ellátni, pl. jelölés, fogazat, láb állapotának megvizsgálása. Ezekben a tevékenységekben segítségre számíthat munkatársaira, mégis a fizikai terhelés valószínűsíthető. Sokat dolgozik szabadban vagy az istállóban, amely során ki van téve az időjárás viszonyosságainak, emellett sokat gyalogol.

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

A fizikai megterhelés miatt mozgásszervi megbetegedések, izületi fájdalmak léphetnek fel. Közvetlen fertőzésveszélynek is ki van téve.

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

Fontos tudni, hogy minden foglalkozásnak szigorú egészségügyi alkalmassági feltételei vannak.

A fontosabb szempontok közül néhányat kiemelünk, tájékoztató jelleggel:

- jó látás,
- karok, kezek, ujjak fokozott használata,
- együttműködés.

A foglalkozás gyakorlása során felmerülő kockázati tényezők:

- veszélyes anyagok használata,
- szabadban végzett munka,
- váltakozó munkahely, gyakori utazás.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

Ez a munkakör feltételezi az állatszeretetet, amely elsősorban abból áll, hogy igyekszik az állat részére a természetes feltételeket biztosítani. A törzskönyvezés egy nagyon

felelősségteljes tevékenység, amely igényli a szakszerű és lelkiismeretes munkavégzést. Ebben a munkában is fontos tulajdonság a rendszeresség és a módszeresség, a szabályok betartásának elfogadása. A folyamatos munkavégzés miatt jól kell tűrnie a változatos időbeosztásos terhelést.

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?

Az általános képzésben alapvetően biológiai, természettudományi ismeretekre és az azokban elért jó eredményre van szükség. A testnevelés és sportolás terén nyújtott jó teljesítmény is előny. A szakmai képzésben az állattan, állategészségügy és a számítástechnikai ismeretek is fontosak.

Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Ebben a munkakörben alapvetően biológiai és mezőgazdasági jellegű érdeklődésre van szükség. Fontos még az állatok értékesítésére vonatkozó ismeretek megléte, hiszen az optimális fajta kiválasztás sok esetben gazdasági kérdés is. Ismerni kell nyilvánvalóan azokat az Európai Unió szabályokat. Szeretnie kell az élő természetet, különösen az állatokat, kedvelnie kell a tevékenységéhez kapcsolódó távlati célkitűzéseket, a távlatos gondolkozást, a tervezést.

Szakképzés

Törzskönyvező szaktechnikus **képzés célja** olyan szaktechnikusok képzése, akik a szakmai alapképzettségük mellett képesek fő- vagy kiegészítő tevékenységként szarvasmarha, sertés, juh, kecske, ló, baromfi törzskönyvezésére és a tenyésztési teljesítményvizsgálatok szakszerű elvégzésére.

Előképzettség

A képzésben való részvétel előfeltétele középiskolai végzettség.

Képzési idő

A szakképesítés iskolai rendszerű vagy iskolarendszeren kívüli képzésben szereshető meg. Iskolai rendszerű képzés esetén a képzési idő 0,5 év. Egyéni felkészülés nem lehetséges.

A szakképzés elméleti és gyakorlati tárgyai

Általános állattenyésztés, Törzskönyvezési ismeretek, Gazdálkodási és szervezési ismeretek, Munka- és környezetvédelem, Szakmai gyakorlat.

A szakképesítés vizsgakövetelménye

A szakmai vizsga szóbeli és gyakorlati elemekből tevődik össze. A szóbeli vizsga tételei az általános állattenyésztés, a törzskönyvezés, gazdálkodási és szervezési ismeretek, valamint a munkavédelmi, környezetvédelmi ismeretek tananyagát tartalmazzák. A gyakorlati vizsga témakörei a törzskönyvezésnél elfogadott eszközök ismertetése, használata, adott állatfajra vonatkozó jelölés, mérés, megítélés, végrehajtása, bizonyos tenyésztési, termelési stb. nyomtatványok ismertetése, kapott adatok alapján kitöltése.

A vizsgára bocsátás feltétele 10 nap szakmai gyakorlat szarvasmarha-tenyésztésben, vagy 5-5 nap sertés-, illetve juhtenyésztésben állattenyésztő felügyelő mellett.

A szakképesítés azonosító száma: 53 6203 06

Kapcsolódó foglalkozások

Mezőgazdasági mérnök,

Állategészségügyi technikus,

Általános állattartó és –tenyésztő,

Kisállattenyésztő,

Egyéb állattartási és állattenyésztési foglalkozások,

Általános mezőgazdasági foglalkozások.

A szakképesítéssel betölthető munkakörök

Mezőgazdasági technikus,

Törzskönyvezési ügyintéző,

Törzskönyvi felügyelő,

Törzskönyvező.

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Ez a kiadvány az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával 2005-ben készült. Aktualizálva 2008-ban.
A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.